

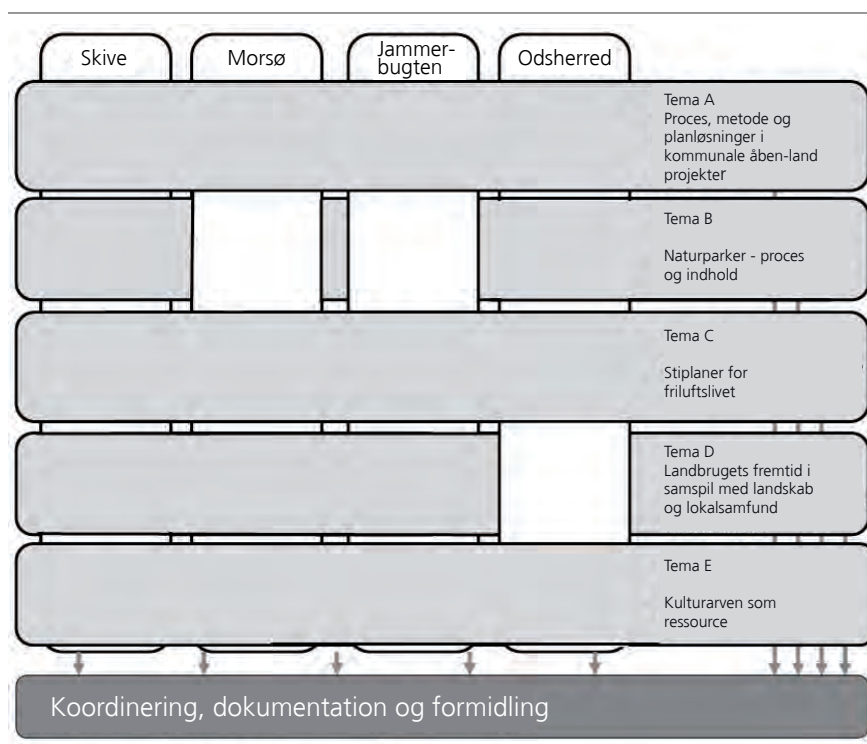
DIAPLAN

– nye metoder til planlægning i det åbne land

Nye tilgange til det åbne lands planlægning har været efterspurgt i en årrække, og behovet er blevet yderligere aktualiseret efter kommunerne i 2007 overtog ansvaret for det åbne land. I DIAPLAN er formålet at udvikle nye modeller for planlægning, med stedets vilkår og karakter i centrum. Og med fokus på samarbejde på tværs af fagdiscipliner og inddragelse af borgere og andre aktører.

I forskningsprogrammet 'Dialogbaserede projekter i kulturlandskabet' – DIAPLAN – er udgangspunktet de nye vilkår for planlægningen i det åbne land. Disse nye vilkår handler dels om planskalaen, der med kommunalreformen blev ændret fra den regionale til den kommunale skala, dels om ændrede EU-politikker på landbrugs- og miljøområdet og om landbrugsstrukturudvikling. Endelig kan man tilføje, at en stigende efterspørgsel på flersidige funktioner – herunder bosætning, energiproduktion, alternativ produktion af fødevarer, en mangfoldig natur og nye landskabelige og rekreative oplevelsesmuligheder forstærker behovet for integreret planlægning.

På den baggrund er det programmets formål at udvikle og afprøve modeller. Modeller for hvordan man metodemæssigt kan gennemføre planprocesser, der baserer sig på samarbejde mellem forskellige faglige miljøer, borgere og interesseorganisationer og tager udgangspunkt i landskabelige helheder. Desuden indgår det som centralt mål at udvikle ideer til, hvordan fremtidens landskaber konkret kan indrettes, så

Figur 1: Programmets organisering. I programmet deltager Skov & Landskab, Syddansk Universitet, Friluftsrådet, Region Sjælland, Videncentret for Landbrug samt kommunerne Jammerbugt, Skive, Morsø og Odsherred. Derudover støttes programmet af Realdania og Tipsmidlerne. Programmet ledes af Jørgen Primdahl og Lone Søderkvist Kristensen, Skov & Landskab.

de bedre end i dag kan understøtte de mange forskellige funktioner, der knytter sig til det åbne land.

Programmet er organiseret omkring fem temaer (se figur 1) som har til formål at understøtte de fire konkrete projekter, der udgør programmets 'laboratorium'. De fire projekter er:

1. Lokalpark Sønderlem Vig og Flyndersø. Skive Kommune
2. Landskab og landsby . Morsø Kommune
3. Landbrugets fremtid. Jammerbugt Kommune

4. Geopark Odsherred – den geologiske arv omkring Odsherred-buerne. Odsherred kommune

Samarbejdende planlægning

I alle projekterne indgår det som et centralt element, at der udvikles nye strategiske rammer for det specifikke landskabs fremtidige udviklinger. I arbejdet med at udvikle strategiske rammer har vi hentet inspiration fra den engelske planlægningsprofessor Patsy Healey's ideer om 'samarbejdende planlægning' (collaborative planning) og om 'formulering af rumlige strategier'.

Kernen i den samarbejdende planlægning er i henhold til den engelske planlægningsprofessor Patsy Healey at etablere en autentisk dialog imellem relevante parter, og at der gennem denne dialog opnås konsensus om fremtidens mål.

Kernen i den samarbejdende planlægning er i henhold til Healey at etablere en autentisk dialog imellem relevante parter, og at der gennem denne dialog opnås konsensus om mål for fremtiden. Her er det vigtigt at fremhæve, at konsensus rækker ud over den laveste fællesnævner, og at den bygger på viden, kompetencer og en erkendelse af verdens kompleksitet. Planlægningen kommer således, gennem dialogen, til at fungere som en arena for diskussion af de interesser og værdier, der er i spil og som arnested for nye ideer til forandring. Den strategiske del af planlægningen handler om, at skabe en forståelse for og viden om stedet som en helhed, at udvælge centrale problemstillinger/aspekter, som

virkelig betyder noget og at lade disse danne udgangspunkt for formulering af en guidende ramme for den fremtidige udvikling af stedet. Denne guidende ramme kan formuleres i generelle principper eller som rumlige forestillinger præsenteret gennem kort og billeder mv.

De fire projekter

I det følgende Videnblad nr. 4.2.37 'DIAPLAN – Fire projekter' gives en kort beskrivelse af, hvad de fire projekter går ud på, og hvordan vi med inspiration fra Patsy Healey har arbejdet med projekterne.

Lone Søderkvist Kristensen og Jørgen Primdahl

Kilder

Healey, P. (1998). *Planning in a stakeholder Society. The Town Planning Review* 69, 1-21.

Healey, P. (2003). *The Communicative Turn in Planning Theory and its Implications for Spatial Strategy Formation. In 'Readings in Planning Theory'. (S. Campbell and S. S. Fainstein Eds.) pp. 237-255. (Blackwell Publishing: Oxford.)*

Healey, P. (2009). *In Search of the 'Strategic' in Spatial Strategy Making. Planning Theory & Practise* 10, 439-457.

www.diaplan.dk

DIAPLANs formål er at udvikle og afprøve modeller for, hvordan man kan gennemføre planprocesser, der baserer sig på samarbejde mellem forskellige faglige miljøer, borgere og interesseorganisationer med udgangspunkt i landskabelige helheder. Fra venstre en del af forskerne fra Skov & Landskab: Vibeke Nellemann, Jørgen Primdahl, Ole Hjorth Caspersen og Lone Søderkvist Kristensen (Henrik Vejre var ikke til stede). Foto: Bibi Plum